

Vastaanottaja:

AVEK
Hietaniemenkatu 2
00100 Helsinki

Lähettäjä:

WIFT Finland ry
Haukilahdenkatu 2B
00550 Helsinki

Selvitys koulutusapurahasta, E/430/16

Women in Film and Television in Finland ry:n mentorointiohjelma

WIFT Finlandin mentorointiohjelma tarjosi audiovisuaalisella alalla työskenteleville jäsenilleen uravalmennusta. Mentorointiohjelman tarkoituksena on auttaa audiovisuaalisen alan ammattilaisia hiomaan työmetodejaan, tarkistamaan asenteitaan ja löytämään uralleen uuden suunnan kokeneen ammattilaisen sparrauksen avulla. Mentorointia ei ole ennen ollut käytössä tässä laajuudessa av-alan koulutuskentällä, ja siksi WIFT Finland ry koki, että varsinaiselle mentorointiohjelmalle oli suuri tarve. Ohjelma tähtäsi työllistymisen parantamiseen auttamalla mentorointiin osallistuvia tekemään uravalinnoista tietoisempia.

Ohjelmassa oli mukana viisi mentoria, joille etsittiin avoimen haun kautta viisi aktoria. Hakijan piti vapaamuotoisessa hakemuksessa kertoa itsestään, oman uransa vaiheista ja mihin tarvitsee mentorointia. Hakemuksia tuli 63 kappaletta, mikä oli paljon enemmän kuin odotimme. Hakemusten suuri määrä kertoi ohjelman tarpeellisuudesta. Hakijat eivät olleet vastavalmistuneita vaan valtaosalla hakijoista oli hyvinkin pitkiä ja monipuolisia työuria takanaan.

Hakemuksissa korostuivat seuraavat asiat: oman työn aikataulut, urasuunnan puuttuminen, perheen ja työn yhteensovittaminen sekä ammatti-identiteetin tai oman työuran uudelleen määrittäminen. Hakijoiden tilannetta kuvasti eräänlainen uran taitekohdassa oleminen.

Kokonaishakijamäärän joukosta hankkueen koordinaattorit valitsivat kullekin mentorille viisi hakemusta, joissa hakija oli määritellyt tarpeensa hakuohjeiden mukaan selkeästi ja realistisesti mentorointiohjelman laajuuteen nähden. Shortlistatut hakijat myös tiivistivät ytimekkäästi, mitä varten tarvitsivat mentorointia. Näistä viidestä mentorit valitsivat itselleen aktorit. Mentoreilla oli halutessaan mahdollisuus tutustua kaikkiin hakemuksiin.

Lopulliset mentori-aktori-parit olivat:

- **Saara Cantell – Hanna Tiusanen**
- **Miia Haavisto – Paula Korva**

- **Liisa Helminen – Saija Mäki-Nevala**
- **Mari Rantasila – Anna Paavilainen**
- **Anna Moilanen – Heli Pekkonen**

Mentorointiohjelman tuloksia

Ohjelma kesti kokonaisuudessaan vajaan vuoden, jonka aikana mentorit tapasivat aktorinsa tai olivat muulla tavoin heihin yhteydessä 4-6 kertaa.

Mentorointiohjelman vaikutusta pystyi arvioimaan osallistujahaastatteluin sekä varta vasten ohjeistetuilla oppimispäiväkirjoilla, joita aktorit pitivät koko mentorointiohjelman ajan. Aktoreiden oppimispäiväkirjojen perusteella voidaan todeta, että kullekin aktorille mentorointi täytti sille asetetut tavoitteet tai jopa ylitti ne. Tulokset toki vaihtelivat sen mukaan, mistä lähtökohdasta mentorointia oli lähdetty tekemään. Toiset mentorit teettivät konkreettisia tehtäviä kuten ansioluettelon uusimista, viisivuotissuunnitelman laatimista ja kirjallisuuden lukemista. Toiset taas keskittyivät löytämään ratkaisuja haasteisiin vapaamuotoisen keskustelun keinoin. Muutamat aktorit sanoivat suoraan, että mentoroinnin myötä työtarjoukset ovat lisääntyneet ja apurahahakemukset ovat tuottaneet tuloksia. Mentorointisuhde jatkuu myös epävirallisesti joidenkin mentori-aktori-parien välillä, mikä kertoo prosessin olleen hyödyllinen kummallekin osapuolelle.

Ohessa muutamia otteita aktoreiden oppimispäiväkirjoista:

Mentoroinnin aikana sain hyviä vinkkejä siihen, miten tuoda paremmin esille omaa osaamista ja vahvuuksia ja miten toimia tuotantoyhtiöihin ja rahoittajiin päin. Lisäksi mentorini jakoi omia kokemuksiaan äitiyden sovittamisesta elokuvantekoon.

Tärkeä anti mentoroinnissa oli myös se, että sain tilaisuuden puhua rehellisesti ja luottamuksellisesti kokeneen elokuva-alan ammattilaisen kanssa alan haasteista ilman valta-asetelmia, ilman painetta antaa dynaaminen ja työteliäs vaikutelma itsestäni.

Päätökseni hakea mentorointiohjelmaan oli minulle myös päätös keskittyä elokuvaan niin käsikirjoittaja-ohjaajana kuin kuvaajanakin, joka konkretisoitui mentoriohjelmaan osallistumisen lisäksi suurempana keskittymisenä apurahahakemusten kirjoittamiseen. Päätös on osoittautunut oikeaksi ja se on konkretisoitunut myönnettyjen apurahojen lisäksi myös lisääntyvinä työtarjouksina, joista suurin osa on ollut äärimmäisen mielenkiintoisia ja jotka kaikki ovat loksahaneet hyvin omaan osaamisalueeseeni kuvaajana ja konfliktien ja yhteiskuntien tutkijana.

Mentorini antoi jo ensimmäisellä tapaamisella konkreettisia neuvoja, kuinka vahvistaa omaa ammatti-identiteettiä ohjaajana: kirjoittaa erikseen itsestään ohjaaja cv ja näyttelijä cv (ja muidenkin taiteiden alojen cv, jos tarvis).

Mentori kehoitti panostamaan ensisijaisesti niihin töihin, jotka varmasti toteutuvat. Myös konkreettinen ohje "kaikki sälä pois" auttoi keväällä kieltäytymään muutamista haastatteluista ja muista tilaisuuksista keskellä deadline-kiirettä. Oli lohdullista kuulla, että kaikkiin tilaisuuksiin joihin on esim. kutsuttu puhumaan, ei tarvitse kiireen keskellä suostua, vaikka tuntuukin että on sen "velkaa" yhteisöille. Kaikkeen ei kerkeä.

Se, mitä en odottanut mentoroinnilta, oli sen antama energia, joka auttaa yhä. Jaksan paremmin uskoa tavoitteisiini ja tehdä työtä niiden puolesta, vaikka näköpiirissä olisi pelkkää epävarmuutta.

Ennen kolmatta tapaamista sainkin tehtäväkseni vihdoin ja viimein julkistaa kotisivuni.

Mentorini vinkkaama kalenteri- ja päiväkirjatekniikka toimi selvästi: päiväohjelmat olivat selkiintyneet ja suoritettavat tehtävälisterit paperilla näyttivät, että olin saanut jotakin aikaan.

Oppimispäiväkirjoissa korostui mentoroinnin hyöty oman suunnan ja position selkeyttämisessä: kuka olen ammattilaisena, mitä haluan ja mihin haluan olla menossa? Tällaisessa prosessissa on suureksi avuksi kokeneempi ammattilainen, joka on itse urallaan käynyt läpi samoja tunteita ja tilanteita.

Uraseminaari 29.10.2017

Mentoroinnin loppuksi järjestettiin julkinen uraseminaari Q-teatterissa sunnuntaina 29.10.2017. Seminaarissa käsiteltiin mentoroinnin tuloksia ja vaikuttavuutta: mentorit sekä aktorit pääsivät kertomaan ajatuksiaan paneelin muodossa ja vastaamaan yleisön kysymyksiin. Lisäksi psykologi ja psykkinen valmentaja **Kalle Partanen** puhui palautumisen merkityksestä luovilla aloilla, ja taiteilijapariskunta **Elina** ja **Mike Pohjola** kertoivat perheen ja luovien urien yhteensovittamisesta omassa perheessään. Seminaariin osallistui noin 45 henkeä.

Uraseminaarissa kerrottiin myös WIFT Finlandin jatkavan mentorointiohjelmaa vuonna 2018. Tulevaisuudessa mentori-aktori-parien määrää halutaan nostaa maltillisesti ja kiinnittää huomiota siihen, että mukaan pyydettyvät mentorit edustavat kaikkia elokuva-alan ammattiryhmiä. Jatkossa kiinnitetään myös huomiota tulosten jakamisen valtakunnallisuuteen ja saavutettavuuteen kokoamalla aktorien kokemuksia avoimeksi verkkojulkaisuksi kuin paikalliseksi seminaariksi.

Mentorointiohjelma osoitti WIFT Finlandille, että juuri tämän kaltaista palvelua jäsenet kaipaavat. Siksi yhdistys aikoo jatkaa mentorointiohjelmaa. Konsepti pysyy jatkossa pitkälti samankaltaisena. Sen lisäksi, että mentorointi voi hyvin konkreettisesti parantaa uralla etenemistä, sillä on myös mahdollisuuksia vaikuttaa alan sisäiseen kollegiaalisuuteen, hyvinvointiin ja tasa-arvon kehitykseen. WIFT Finlandin toiveissa on, että tulevaisuudessa yhdistyksellä olisi mahdollisuus tarjota jokaiselle mentorointia kaipaavalle jäsenelle mahdollisuus mentorointiohjelmaan osallistumiseen.

Ilman Avekista saatua koulutustukea mentorointihanketta ei olisi voitu järjestää, ja tulevaisuudessa WIFT Finland ry aikoo hakea lisätukea mentorointiohjelmaansa AVEKista.

Liitteet

Liite 1. Mentorointihankkeen jatkon esittely uraseminaarissa 29.10.2017

Liite 2. Budjetti, jolla koulutustukea haettiin

Liite 3. Kustannuspaikkaraaportit vuodelta 2016 ja 2017

Liite 1. Mentorointihankkeen jatkon esittely uraseminaarissa 29.10.2017

Mentorointihanke jatkuu!

Koordinaattorit: Ulla Heikkilä & Elli Toivoniemi

Mitä?

- Hankkeen volyymia pyritään kasvattamaan pikku hiljaa
- Kuusi uutta mentoria, kuusi uutta aktoria
- WIFTin jäsenille, haku järjestetään erikseen
- Kyse on uravalmennuksesta: ei dramaturgipalveluista tai terapiasuhteesta
- Mentoreiden joukko koostetaan niin, että edustaa alan eri osa-alueita
- Ohjaajia ja käsikirjoittajia vähän enemmän, koska näistä oli viimeksi suurin kysyntä

Milloin?

- Nyt ollaan vasta rahoitusvaiheessa, joten hetki pitää odottaa...
- Ideaalitulanteessa: tiedotus helmikuussa, haku auki maaliskuussa, valinnat julki toukokuussa
- Mentorointi toukokuu 2018–toukokuu 2019
- Suositus: vähintään neljä tapaamiskertaa vuoden aikana

Kenelle?

- Kaikille, jotka ovat urallaan taitekohdassa
 - Vastavalmistuneille
 - Työelämästä pois olleille
 - Alanvaihtajille
 - Ihmisille, jotka jostain syystä kokevat, että heidän uransa on umpikujassa / menee väärään suuntaan
 - Heille, jotka tarvitsevat apua ammatillisen identiteettinsä etsimisessä ja määrittelyssä

Hakeminen

- Ainoa ennakkovaatimus on, että hakija on WIFTin jäsenmaksunsa maksanut jäsen
- Hakemuksessa hakija määrittelee oman tilanteensa ja täsmentää, millaiseen ongelmaan tarvitsee apua
- Hakemuslomake tulee WIFTin sivuille
- Hakija valitsee, kenen mentorin oppilaaksi ensisijaisesti haluaa
- Koordinaattorit valitsevat hakemuksista viisi per mentor; mentorit itse valitsevat oman oppilaansa näistä viidestä

Seuranta & tulokset

- Mentoroitavat sitoutuvat pitämään mentorointivuoden ajan oppimispäiväkirjaa

- Oppimispäiväkirjat toimitetaan koordinaattoreille
- Päiväkirjoistaan aktorit muokkaavat myös julkaistavia tekstejä, joita julkaistaan blogimuodossa mentoroinnin verkkojulkaisussa

Verkkojulkaisu

- Verkkojulkaisusta tulee paitsi mentoroinnin tulosten arkisto, myös vertaistukiverkosto, josta voi lukea toisten urakemuksista
- Verkkojulkaisu palvelee seminaaria paremmin jäseniä ympäri Suomen, ja tulosten esittely laajempaa ja pysyvämpää